UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Si minor se maio. dixe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

tum Dicit quod ſibi erat notorium,quia omnibus erat notorium quis d' ſat decurio. Iſtud enim probatione non eget. Unde ſi aliquis fuerit,vel ſit de prioribus, probatione non indiget,⁊ vide gl. facit quod habetur ĩ.de appel.l.ciues. ¶ Ultimo ex fi.no.ad que-
5 ſtionem,quã vidi hoc anno. † Alicui fuit interdictũ bonis,vt prodigo,demum fuit aſſumptus inter priores,vtrum ex hoc videatur ſublata interdictio,quaſi ad ſanos mores peruenerit,vt l.j.in prin. ff.de cura.furio. Hic habes tex.quod non,hic in fi. Hoc etiam clarius dic,vt hic no.in fi.ij.gl.quam vide ⁊ perpetuo tene menti. ⁊c.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Eliditur.Uide Feli.in ca.in noſtra.prope fin.extra de teſtibus.

LEX II.

Cum apud. Ratione minoris etatis contra patrem,vel patronum,reſtitutio denegatur.h.d. ¶ Oppo.ff.de dolo.l.non debet.⁊ ſ.de dolo l.ſi ſuperſtite.Sol. Ibi loquitur de reſtitutione que datur iure actionis,hic de ea que datur iudicis officio. ¶ Secũdo op.de bo.que li. l.fi.§.in vtroque.alias,ſi autem.in fi.Sol.Ibi non datur reſtitutio contra patrẽ,ſed contra aliũ,licet per quandã conſequentiã deueniretur ad patrẽ. ¶ Itẽ op.ſ.ſi aduer.rem iud.l.ſi cum pater.Sol. Ibi q2 eſt ſpeciale in cauſa ſtatus.Uel dicas,ꝙ ibi datur reſtitutio contra patrẽ,non tamẽ aduerſus factũ patris,ſed iudicis,⁊ iſta eſt ſol.magis notabilis. ¶ Opp.ſ.ſi aduer.dona.l.ij.Sol.Ibi nõ reſtituitur contra patrẽ,ſed aduerſus factũ patris. Unde pro huius l. declaratione,aſſume breuiter.Aut queris de reſtitutione,que datur iure actionis,⁊ poteſt dari contra patrem,vel patronũ,vt ſ.de dolo.l.ſi ſuperſtite,aut de ea, que datur officio iudicis ratione minoris etatis, ⁊ tunc quandoq; quis petit reſtitutionẽ non contra patrem,ſed cõtra patris factũ,⁊ ſibi denegatur vt hic. Quandoq; petit contra patrẽ,ſed non contra patris factũ, ⁊ ſibi cõceditur,vt l.ij.ſ.ſi aduer.rem iudi. Quandoq; quis petit contra patris factũ, ⁊ non contra patrẽ,⁊ tunc etiã ſibi conceditur,vt l.ij.ſi aduer.don. etiam ſi contra patrem veniret per quandam conſequentiã, vt l.fi. §.in vtroq;.ĩ.de bon.que lib. Aut petitur reſtitutio nõ ratione minoris etatis,ſed ratione abſentie.vel ex alia iuſta cauſa, ⁊ tũc dicit Iaco.de Aret.quod hec lex non habet locum, nec reperitur quin filijs vel libertis detur iſta reſtitutio,quare ⁊c.

Si minor ſe maiorem dixerit. Rubr. XLIII.

LEX I.

* Si cum minor. *Si minor dixit ſe maiorem dolo aduerſarij, ei non denegatur reſtitutio,ſecus ſi dolo proprio.ſed ſi nullus interceſſerit dolus, reſtitutio cõceditur,niſi iuratum fuit.hoc dicunt iſte tres leges. ¶ Oppo.ad primam. confeſſio erronea reuocatur de iure,vt ſ.de iur.⁊ facti igno.l.error.⁊ l.cum teſtamẽtum.ergo non eſt neceſſaria reſtitutio.Solu. Fateor quod hic non petitur reſtitutio aduerſus confeſſionem iſtam,ſed aduerſus cõtractum, in quo ille leſus confeſſus eſt ſe maiorẽ, tamen ipſi minori incumbit onus probandi,ꝙ tempore contractus erat minor,vt l.ſi minorem.ſ.de in integ.reſti.

ADDITIO.

* CLAV. DE SEISS. ¶ Ad limitationẽ huius l.⁊ totius tit.vide ſingulare Roma.conſi.xij.poſt medium.

LEX III.

1 Etas melius probatur per inſtrumenta,quam per teſtes.
2 Minor eo ipſo quod dicit ſe maiorem, an dicatur eſſe in dolo,⁊ denegetur ei reſtitutio.

a Si alterius. ªSecundum veram lec.lex iſta diuiditur in tres partes. Primo loquitur quãdo minor aſſeruit ſe maiorem proprio dolo.Secundo quando dolo aduerſarij.Tertio quando neutrius.Secunda ibi,quod ſi per iniuriam.Tertia ibi,aditus itaq;,⁊ ita hec lex ponit caſus precedentium legum.⁊ addit vnum alium caſum,quando neutrius dolo. ¶ Opp.de l.min.xxv.ann.ex aſpectu.§.plane.ff.de min.Sol. Ibi minores adhibuerunt dolum contra alium,non contra curatorem. ¶ Opp.ſ.de in integr.reſtit. mino.l.de tutela.Sol.Ibi minor fuit ſciens,⁊ aduerſarius ſimiliter ſciens,hic vero aduerſariũ decepit. ¶ Op.ad iij.par.ſ.de tranſac. l.ſi ex falſis.vbi iuramentũ dolum aduerſarij non tollit. Gl.que eſt hic, ponit multas ſolutiones. Breuiter illa eſt vera, quod illa lex non cõtradicit in aliquo,nam hic in ver.aditus.vſq; ad fi.loquitur quando nullus dolus interceſſit ſecundum lect. Azo.⁊ veram.Si enim dolus interceſſerit,nõ tolletur per iuramentũ,vt l.contraria. ¶ Op.quod idem ius eſt inſtrumentorũ,⁊ teſtium,vt l.in exercendis.ĩ.de fid.inſtr.Sol.Fallit in caſu huius l.quia tenere menti me-
1 moriam annorum eſt difficile,vnde † facilius admittitur probatio inſtrumentorũ, quam teſtium,vt ff.ad Carb.l.iij.§.due. ¶ Quero, vtrum eo ipſo ꝙ minor aſſerit ſe maiorẽ, preſumatur in dolo: Gl. pen.hic in fi. videtur dicere ꝙ ſic,⁊ vide gl.Petr.de Bel.per.tenet cõtrarium, q2 non preſumitur dolus,niſi probetur,vt l.quoties.§. qui do.ff.de prob.Et iſtam opi.puto verã per hanc l.in ver.aditus. vbi apparet,ꝙ ſi dolus interceſſiſſet,⁊ non oſtenditur, preſumitur non interceſſiſſe.⁊ vide tex.in ver.aditus.ibi,non repererit. ¶ Hoc, ꝙ dicit,non reperitur,ex quo cõcluditur, quod ſi nihil apparet de hoc probata eſt minoris intentio. Unde pro declaratione huius
2 materie dic.Quandoq; minor † aſſerit ſe maiorẽ ſuo dolo tantum adhibito contra aduerſariũ,⁊ hoc cõſtat,⁊ denegatur ſibi reſtitutio,vt l.ij.⁊ hac l.in princ.Quandoq; dolo ſuo,non adhibito cõtra aduerſariũ,⁊ nõ denegatur ſibi reſtitutio,vt l.minor.§.plane.ff.eo. Quandoq; dicit ſe maiorẽ dolo aduerſarij tantũ, ⁊ reſtitutio ſibi nõ denegatur,vt ſ.eo.l.i.⁊ hac l.ij.rñ.etiam ſi fuerit iuratũ.arg.ſ.de trãſac.l.ſi ex falſis.Quãq; aſſeruit ſe maiorẽ dolo ſuo,⁊ aduerſarij,⁊ reſtitutio ſibi nõ denegat',vt l.de tutela.ſ.de in int.reſt.in fi.niſi eſſet iuratũ,vt in aut. ſacramẽta.ſi aduer.vẽ.Quãq; aſſeruit ſe maiorem neutrius dolo, tũc diſtingue vt dicitur in hac l.aut nõ fuit iuratũ, aut fuit iuratũ,ſi fuit iuratũ,aut nõ corporaliter, aut corporaliter. Quãq; dubitat' an dolus interceſſerit,⁊ in dubio preſumitur nẽ interceſſiſſe,vt hac l.ver.aditus. Et ita debes ĩtelligere hãc materiã.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Si alterius. Iſta lex ⁊ ſimiles loquentes de iuramento aſſertiuo.non ſunt hodie correcte per auth.ſacramenta.ſ. aduer.vendit.Uide do.Franc.conſi.lxxvij. Item limita ſingulariter iſtam regulam , vt minor iurans ſe maiorem non poſſit petere reſciſſionem contractus bone fidei ad reſtitutionem in integr.ſed poteſt bene petere reſpectu nullitatis propter ſolennitatem omiſſam.Uide Rom.conſi.xij.Paul.de Caſt.conſi.liij.vol.ij.do.Franc. Cremen.ſingulari clxiij.Quid autem ſi filiuſfamilias in inſtrumẽto aſſerat ſe patrem familias, an reddatur obligatio efficax ſine conſenſu patris,vide Paul.de Caſt.conſi.clxxiiij.

LEX IIII.

1 Iudex quam interlocutoriam reuocet ex officio.
3 Reſtitutio denegata ꝓpter defectũ probationis,poteſt iterũ peti.

Cum circa. Hec eſt difficilis lex. breuiter dicit. Si reſtitutio eſt denegata,propter etatem non probatam, ad reſtitutionẽ, ⁊ etatem probandam iterũ admittitur.h.d.ſecundũ lec.magis notabilẽ. Hec lex legitur duob.mod.principaliter. Primo ꝙ fuit erratũ per iudicẽ iudicantẽ. ¶ Ad iſtam l.opp.ff.que ſen.ſi.app.re.l.j.§.1. Sol. Ibi fuit expreſſus error in ſentẽtia,hic non. Secundo modo legitur,quod hic fuit erratũ a teſtibus,qui dixerunt falſum circa etatem. Etiã lect.ſubdiuiditur in duas. Una ꝙ iudex de etate pronunciauit interlocutorie,alia ꝙ pronunciauit diffinitiue. ¶ Ad primam opp. interlocutoria poteſt reuocari arbitrio iudicis,vt l.quod iuſſit.de re iud.ergo nõ debet peti reſtitutio,vt ff.de min.l.in cauſe.la ij.Sol.
1 Fateor † ꝙ iudex poteſt reuocare,ſi vult,ſuo arbitrio,vt in cõtrario,tamẽ non cogitur,niſi vt impetretur reſtitutionis beneficiũ,vt hic.⁊ hoc magis placet. Uel dic,ꝙ iſta eſt talis interlocutoria que perimit vires totius cauſe,vnde quodammodo eſt diffinitiua,vt l. intra vtile.ff.de mino. ¶ Ad ſecundã prout hic fuit pronũciatum diffinitiue. ¶ Opp.quando iudex pronunciauit ex falſis teſtibus, cõpetit reſtitutio de iure cõmuni, vt ĩ.ſi ex fal.inſtr.per totũ.⁊ l.diuus.ff.de re iudi.ergo iſta reſtitutio,que datur ratione etatis, non debet habere locũ,vt l.in cauſe.ff.de mi.Sol.Licet auxiliũ ordina-
2 rium excludat extraordinariũ, vt d.l.in cauſe, † tamen vnũ extraordinariũ nõ excludit aliud, vt l.qui bona.§.ſi quis opus.ff.de dam. infec.⁊ quod me.cau.l.ſi cum exceptione.§.eum. Unde nihil repu-
3 gnat,ꝙ quis poſſet habere reſtitutionẽ ex duab.cau. ¶ † Itẽ opp. reſtitutio ſemel denegata,iterũ non cõceditur,vt ĩ.ti.j.l.j.Sol. Hic fuit denegata propter defectũ probationis etatis, vnde iterũ poteſt reſtitui,ibi propter defectũ probationis leſionis. Ratio eſt,q2 de etate nõ fuit cognitum,niſi in iudicio reſtitutionis,⁊ non habet niſi vnã ſententiã cõtra ſe,hoc reſpectu,ſed de leſione ⁊ iuſtitia fuit cognitũ in primo iudicio,⁊ ĩ iudicio,in quo petebat' reſtitutio,ideo ſemel denegata,iterũ non conceditur.Ita debetis hoc intelligere.

Si ſæpius in integrum reſtit.&c. Rub. XLIIII.

LEX I.

2 Si quis primo appellauit, ⁊ tẽpus appellationis eſt lapſum, ſi petita reſtitutio fuit denegata,an iterum reſtituatur.
3 Ille qui omiſit appellare quando poſſit petere reſtitutionem in integrum ad appellandum,⁊ coram quo iudice.

Si poſt ſententiam. Si reſtitutio fuit ſemel denegata,iterum non cõceditur, niſi ad appellandum,vel niſi ex noua cauſa, hoc dicit, totus titu. Differt lex ſequens a precedenti, quia fuit ſupra poſtulata reſtitutio contra ſententiam